

AUA Informatiebericht	
Status	Instructie / Informatie
Onderwerp	Bekeerlingen in de asielprocedure: documenten, opvolgende aanvragen
Opsteller(s)	Telefoonnummer(s) 070-779 / 06- /
Geldig van	11 oktober 2013
Geldig tot	Nader bericht
Relatie	- Informatiebericht 31 mei 2013: Toetsingskader geloofwaardigheid bij bekeerlingen (uitspraak ABRvS) - Informatiebericht 9 november 2012: Instructie en vragenlijst bij bekering
Gevolgen voor	Asiel
Extra informatie	--

A

Informatiebericht

Aanleiding

Het aantal aanvragen, eerste en opvolgende, waarin een beroep wordt gedaan op bekering (meestal van de islam naar het christendom) is nog steeds hoog, vooral onder de Iraanse, Afghaanse en Iraakse nationaliteit. Met name de beoordeling van de geloofwaardigheid (of eigenlijk oprechtheid) van de bekering blijft een lastig vraagstuk. In dit informatiebericht wordt daarom een aantal veel voorkomende situaties besproken.

Documenten van kerkelijke personen en organisaties

Het komt regelmatig voor dat een (gestelde) bekeerling met aanvullend bewijsmateriaal komt om zijn bekering te onderbouwen, bijvoorbeeld een doopbewijs of foto's van een doop of kerkgang. Daarnaast zien we in toenemende mate dat vreemdelingen een verklaring/brief inbrengen, bijvoorbeeld van een voorganger of pastor, een individuele analyse van Stichting Gave of een verklaring van van . De inhoud van dergelijke verklaringen loopt uiteen, soms is A het een verklaring dat de vreemdeling regelmatig de kerk bezoekt en zich heeft aangesloten bij een Bijbelstudiegroep, in andere gevallen bevat de verklaring een inhoudelijke onderbouwing van de bekering van de vreemdeling. Dit soort verklaringen moeten betrokken worden bij de beoordeling, maar hieraan hoeft geen doorslaggevende betekenis toegekend te worden. In alle gevallen maakt de IND een eigen afweging ten aanzien van de beoordeling van de geloofwaardigheid van de bekering. Het verschil met bijvoorbeeld kerken is dat de IND zaken vergelijkenderwijs kan beoordelen en het hele dossier kent van een vreemdeling. Het kan wel zo zijn dat een kerkelijke verklaring in het geval van twijfel over de oprechtheid van de bekering een extra onderbouwing kan zijn waardoor vervolgens van een geloofwaardige bekering wordt uitgegaan.

Wat verder van belang is, is te kijken naar de inhoud van de verklaringen. Verklaringen die enkel bevestigen dat de vreemdeling wekelijks naar de kerk komt, zeggen minder over de oprechtheid van de bekering dan verklaringen waarin staat uitgelegd wat voor proces de vreemdeling heeft doorgemaakt om tot zijn bekering te komen en waarom de vreemdeling zijn heil heeft gevonden in het betreffende geloof/kerk. Ook in laatstgenoemde geval kunnen er echter redenen zijn om de geloofwaardigheid van de verklaringen van de vreemdeling niet te volgen, bijvoorbeeld omdat de vreemdeling ten overstaan van de IND over hetzelfde proces ongeloofwaardige verklaringen heeft afgelegd.

Rechtbanken nemen soms het standpunt in dat een voorganger van een kerk of pastor een deskundige is en kennen om die reden meer waarde toe aan een kerkelijke verklaring dan de IND. De IND volgt deze werkwijze niet; het overtuigen dat er sprake is van een oprechte bekering is in eerste instantie aan de vreemdeling zelf, door middel van het afleggen van verklaringen. Zoals de eerdere Afdelingsuitspraak van 24 mei 2013 (kenmerk 201109839/1) al aangeeft (zie informatiebericht van 31 mei 2013), zijn een aantal elementen van belang bij die beoordeling:

- Het **proces van de bekering**: bij een bekering van het ene geloof naar het andere is er sprake een bewuste, doorgaans weloverwogen keuze van een vreemdeling. De motieven voor en het proces van bekering zijn in dat kader zeer van belang. Dit geldt temeer als een

vreemdeling afkomstig is uit een land waar men overwegend een andere geloofsovertuiging heeft, dan wel waar de eerdere geloofsovertuiging van een vreemdeling de enige maatschappelijk aanvaarde godsdienst of de staatsgodsdienst is en het zich bekeren tot een andere geloofsovertuiging maatschappelijk onacceptabel of strafbaar is.

- De **kennis over de inhoud van het geloof**: algemene, basale kennis van de geloofsleer en geloofspraktijk.
- De **verklaringen over de kerkgang**: de betekenis en praktische uitvoering van een eventuele doop en doopplechtigheid en de verdere praktische invulling van het geloof.
- Eventueel (bij geloofwaardige bekering): de (geloofwaardigheid van de) **handelingen of uitingen** die betrokkene bij terugkeer gaat verrichten in het kader van zijn geloof.

De verklaringen van de vreemdeling over deze verschillende elementen moeten steeds gezien worden in hun onderlinge samenhang, maar ook in het licht van de overige omstandigheden, zoals de overige verklaringen van een vreemdeling en door hem verstrekte gegevens.

Het is van belang dat de drie elementen (proces, kennis, kerkgang) ook terugkomen tijdens het gehoor over de bekering. In iedere zaak vindt een op de zaak toegespitst gehoor plaats, maar het is van belang dat rechtbanken na kunnen gaan dat het gehoor heeft plaatsgevonden conform toetsingskader zoals uitgelegd in de Afdelingsuitspraak van 24 mei 2013.

Een bouwsteen die kan worden gebruikt als een begin van een (nader te individualiseren) motivering in het voornemen of beschikking, wordt beschikbaar gesteld in INDiGO en op het asielportal/extradoc (Asielbouwstenen => afwijzingsgronden => geloofwaardigheid).

Opvolgende aanvragen en horen

Het komt voor dat een bekering in een eerdere aanvraag ongeloofwaardig is bevonden, maar een vreemdeling in een opvolgende aanvraag opnieuw een beroep doet op zijn bekering, waarbij hij aanvoert dat het proces zich verder heeft ontwikkeld. Indien er in een vorige procedure al een volledige toetsing (inclusief gehoor) van de bekering heeft plaatsgevonden, hoeft in de huidige procedure niet opnieuw de volledige vragenlijst doorgelopen te worden. Het gaat dan enkel om de vraag waarin de bekering in onderhavige aanvraag verschilt ten opzichte van de vorige procedure. Met andere woorden: Wat is er nieuw aan de bekering, waardoor er nu wel sprake is van een oprechte bekering? Natuurlijk kunnen hier aanvullende vragen uit voortvloeien, maar dat zal dan met name zien op het verschil tussen de bekering in de vorige procedure en de bekering nu. In eerste instantie is het aan de vreemdeling om nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden aan te voeren.

Opvolgende aanvragen en proces van bekering

Indien een bekering voor het eerst wordt aangevoerd, zal er in vrijwel alle gevallen een inhoudelijke beoordeling moeten plaatsvinden. De vraag in hoeverre er steeds uitgegaan moet worden van een 'proces van bekering dat zich verder kan ontwikkelen', is lastig te beantwoorden. Indien er in een eerdere procedure een volledige toets heeft plaatsgevonden ten aanzien van de geloofwaardigheid van de bekering en betrokkene beroept zich een in volgende procedure opnieuw op die bekering, dan zal beoordeeld moeten worden of er thans sprake is van een ander standpunt ten aanzien van het doorgemaakte proces van bekering. Indien de vreemdeling vasthoudt aan het doorgemaakte proces zoals reeds is getoetst (en ongeloofwaardig geacht) tijdens de voorgaande procedure, dan ligt het minder voor de hand om aan te nemen dat het proces zich verder heeft ontwikkeld. Indien in de vorige procedure echter is geoordeeld dat de vreemdeling zich onvoldoende heeft verdiept in het geloof, of dat er geen sprake was van een voltooid bekeringsproces, dan is er eerder aanleiding om de verklaringen van de vreemdeling te volgen dat het doorgemaakte proces nu is vervolmaakt.

Eerder in dit bericht is al ingegaan op documenten van kerkelijke personen en organisaties. Juist ook bij een herhaalde aanvraag is de vraag in hoeverre een dergelijk document aanleiding geeft voor een andere beoordeling. Een argument om vast te houden aan de oorspronkelijke beoordeling is onder meer dat de feitelijke beschrijving van het bekeringsproces in het overgelegde document niet aansluit bij het bij de IND gepresenteerde bekeringsproces.

Ondergrens

In het algemeen wordt opgemerkt dat toepassing van artikel 4:6 Awb in de besluitvorming in verschillende situaties onwenselijk is, ook indien er op zich geen sprake is van nieuw gebleken feiten als een authentieke doopakte of veranderde omstandigheden. Indien er twijfel is, kies dan voor een afdoening op grond van artikel 31 Vw. Hieronder wordt een aantal elementen benoemd die een rol kunnen spelen wanneer een opvolgende aanvraag mogelijk als herhaalde aanvraag op grond van artikel 4:6 Awb *kan* worden afgedaan:

- Heeft al eerder een volledige inhoudelijke beoordeling van de gestelde bekering plaatsgevonden op grond van de eerder genoemde drie elementen? Zo nee, dan toepassing van artikel 4:6 Awb niet gewenst.
- Is de motivering zoals gebruikt in de vorige procedure houdbaar? Zo nee, dan is toepassing van artikel 4:6 Awb niet gewenst.
- Is de eerdere beoordeling terug te voeren op tegenstrijdige en onjuiste verklaringen ten aanzien van de bekering? Zo ja, dan zal er in beginsel geen aanleiding zijn voor een ander oordeel ten opzichte van de eerdere procedure, indien de vreemdeling blijft vasthouden aan die verklaringen. Toepassing van artikel 4:6 Awb blijft in dat geval overigens afhangen van de omstandigheden van het geval. Met name indien er nadere documenten worden ingebracht, zoals een doopakte, ligt het in de rede om de aanvraag inhoudelijk te beoordelen. Ook het overleggen van verklaringen van kerken, PKN, Stichting Gave en andere verklaringen van kerkgangers zouden daartoe aanleiding geven. Dat hangt echter af van de inhoud van de verklaringen, zoals hierboven aangegeven.
- Indien de eerdere beoordeling op zichzelf geen tegenstrijdige of onjuiste verklaringen bevatte en aannemelijk is dat er sprake is van een voortschrijdende bekering, dan ligt in ieder geval een inhoudelijke beoordeling op grond van artikel 31 Vw voor de hand. Indien dat tijdens het gehoor blijkt, kan dat ook aanleiding vormen om bijvoorbeeld 'pro-actiever' vragen te stellen (als vervolg op de vraag wat er nieuw is aan de bekering).
- Indien in een eerdere procedure is vastgesteld dat het toetsingkader van positieve overtuigingskracht van toepassing is, dan geldt dit toetsingkader ook in een opvolgende aanvraag. Positieve overtuigingskracht kan dus ook van toepassing zijn op de beoordeling van de bekering, maar niet in de strikte zin dat één fout antwoord op een kennisvraag of één enkele vaagheid voldoende is om de gehele bekering ongeloofwaardig te achten. Wel mag van de vreemdeling meer verwacht worden, in die zin dat een grotere inspanning mag worden verwacht om de bekering (alsnog) aannemelijk te maken.

Een duidelijke ondergrens is onlangs vastgesteld door de Afdeling (kenmerk 201205380/1, van 9 oktober 2013). In deze zaak heeft de vreemdeling ter staving van de stelling dat hij bekeerd is een brief van de Rafaël Gemeenschap Almere overgelegd. In die brief is vermeld dat de vreemdeling tijdens zijn verblijf in het asielzoekerscentrum Almere regelmatig de kerk van die gemeenschap en bijbelstudies heeft bezocht. De brief bevat voorts het verzoek om de vreemdeling opnieuw te plaatsen in dat asielzoekerscentrum, in verband met de door hem opgebouwde kring van bekenden en vrienden. De Afdeling oordeelt dat uit die brief niet blijkt dat de vreemdeling is bekeerd tot het christendom. De inhoud van die brief is dan ook geen nieuw feit of veranderde omstandigheid.

Problemen voortkomend uit de bekering

Op 6 augustus 2013 (kenmerk 201304530/1) heeft de Afdeling een uitspraak gedaan, waar nogmaals wordt gezegd dat er onderscheid gemaakt moet worden tussen de beoordeling van de bekering *an sich* en de problemen die voortvloeien uit de bekering. Met andere woorden: Indien de problemen in het land van herkomst die voortkomen uit de bekering niet geloofwaardig zijn, betekent dit niet zonder meer dat de bekering zelf ook niet geloofwaardig is. In alle gevallen zal dus ook een beoordeling plaats moeten vinden over de bekering zelf. Dat neemt niet weg dat ongeloofwaardige problemen die voortvloeien uit een bekering daarbij wel betrokken kunnen worden, als dit ook de kern van de bekering zelf raakt. Dit moet dan wel expliciet overwogen worden.

Bekering in het land van herkomst en bekering in Nederland

Soms is er sprake van een bekering die reeds is ingezet in het land van herkomst, maar verder ontwikkeld is of opnieuw opgepakt is in Nederland. De ongeloofwaardigheid van de bekering in Iran is dan vaak tevens (een van) de reden(en) om geen waarde te hechten aan de bekering hier in Nederland. De rechtbank is echter van oordeel dat, indien de gestelde bekering in het land van

herkomst niet geloofwaardig is, daarmee niet zonder meer kan worden gezegd dat er thans eveneens sprake is van een ongeloofwaardige bekering. In deze zaken is het dus van belang om ook een oordeel te geven over de (verdere) bekering in Nederland. Indien de vreemdeling aangeeft dat de bekering reeds plaatsgevonden heeft het land van herkomst en dit de aanleiding is geweest om in Nederland verder te verdiepen, dan kan een ongeloofwaardige bekering in het land van herkomst wel **van invloed zijn** op de beoordeling van de (verdere) bekering in Nederland. Immers, de bekering in het land van herkomst vormde de aanleiding tot de (verdere) bekering in Nederland, waarmee (een gedeelte van) het bekeringsproces ongeloofwaardig is.

Dit informatiebericht is afgestemd met KDA en JZ PV.

Dit informatiebericht wordt tevens geplaatst op Migratierecht-Extra.